

קידח

בשעת קידוש על היין לא יהא הלחם על

השולחן. ע"י במקורות וביאורים שביארנו

את מקורו של רבינו מהגמ', ובערוך השולחן (ס' רע"א סכ"ב) כתב ריש נוהגים להביא את הלחם לאחר הקידוש, וזה רק להטעם שלא יראה הפת בושחו, אבל אינו מספיק, ואין נכון לעשות כן, עכ"ד. ומדבריו שם מבואר דמשום כבוד שבת צריך שתהיה הסעודה ערוכה כבר בשעת קידוש על השולחן, ואם אין הלחם על השולחן בשעת קידוש אין זה כבוד שבת, וע"כ סוברים החוס' דלא סגי בזה שיביא את הלחם לאחר הקידוש, דרק בזמנם שהיו השולחנות קטנים היה אפשר להביאם אחר הקידוש, והיו ערוכים כבר במקומם בשעת הקידוש, אבל בזמנינו שהשולחנות גדולים והיו הפסק סומכים על פריסת מפה. אכן רבינו סובר דאין חסרון בכבוד שבת אם השולחן ערוך כבר ומביא את הלחם רק לאחר הקידוש ואדרכה כשמביא את הסעודה לאחר הקידוש והו' כבוד שבת כמבואר בשאלות "כי היכי דחיתי סעודה ביקרא דשבתא".

וצ"ע אם מ"ש בגמ' דמביאים את השולחן רק לאחר קידוש, וכן פריסת מפה, היינו רק בקידוש הלילה או גם בקידוש היום, ועיי' בהנחות מיימוני (הל' שבת פכ"ט אות ק), ומדבריו מבואר דלמעט שכתבו הראשונים דפריסת מפה היינו זכר למן, וכן להטעם דהפת הוא מוקדם בברכה, שייך גם ביום, אבל להטעם דיהיה נראה דהסעודה באה לכבוד שבת א"כ זה רק בלילה ול"ש ביום. וצ"ע הנהגת רבינו בזה.

בכתר ראש ס' צב כתב וז"ל: טעם מה שמניחים החלות על השולחן בליל שבת קדש מבעוד יום, משום דהוי השולחן בסיס לדבר האסור ולכן מניחים החלות קודם, אבל ביום אין צריך, עכ"ל.

אכן ד' רבינו דמה שמניחים החלות על השולחן לא מהני להחשיבו בסיס לדבר האסור והמותר, (וכנ"ל בס' קיג), וע"כ מלכד שדעת רבינו דצריך להביא החלות רק לאחר הקידוש כמבואר בגמ', גם אין שום צורך לדעתו להביאם קודם הקידוש, וכמשנ"ת.

וכן אין לומר "רבון העולמים" שנדפס בסידורים לומר בשבת ערבית בבואו מבית הכנסת,

השולחן [ס' ע"ה ב] מש"כ דעכשיו שמתפללים ממש סמוך לשקיעת החמה ומקבלים שבת באמירת "מזמור שיר ליום השבת" לא נהגו לאמרו.

אם אמר בשבת יהיו לרצון קודם אלוקי נצור ^{בענין אמירת "אלוקי נצור" ו"אלוקי נצור" ו"אלוקי נצור" ו"אלוקי נצור"} לא יאמר אלוקי נצור כלל, שאין אומרים תחנונים בשבת אלא בתוך התפילה שאז הוא כטופס ברכות, הגהת אמרי נעם ברכות מח: ושערי רחמים בהגה"ה לס' מ', ובאמרי נעם משמע שאין לומר כלל אלוקי נצור בשבת וכן נהג ר"א רגולר, וצ"ע מ"י. – אזור אליהו.

ובכת"י [תקנ"ח] כתב וז"ל: בשבת לא היה אומר אחר תפילת י"ח אלוקי נצור, אלא אחר המברך את עמו ישראל בשלום היה אומר יהיו לרצון, ע"כ.

קיו

בהערה שבספר מעש"ר [פעולת שכיר] רצה להוכיח שגם לדעת המגן אברהם צריך לקבל שבת קודם קידוש, אבל ממש"כ המג"א [ריש ס' ערב] דמי שקידש מבעוד יום אסור אח"כ לעשות מלאכה, יש להוכיח דאין צריך לקבל שבת קודם קידוש, דא"כ למה ליה למימר שאסור לעשות מלאכה משום הקידוש, הלא גם בלא"ה אסור במלאכה משום קבלת שבת, ולפ"ז אפ"ל דגם לד' הגר"א ז"ל מותר לקדש אף אם קיבל עליו שבת קודם הקידוש שלא ע"י תפילה, ומ"ש "מתפלל קודם" אורחא דמילתא נקיט.

גם מה שהביא שם בהערה ראיה שצריך לקבל שבת קודם הקידוש ממ"ש בברכות [א:א] "שכבר קידש היום ועדיין יין לא בא" ג"כ יש לדחות דנקיט אורחא דמילתא לדחות בזה ג"כ לד' בית הלל.

[אור חדש]

בשבת אלוקי נצור.

מו. וב"זה השולחן" העיר, שבאור זרוע ובמאירי, וכן מד' הטור [ס' רכ], והשו"ע [בס"י רפח ס' ר] משמע שאומרים